

Kulturskolan massan

NR 2.2018

EN TIDNING FRÅN KULTURSKOLERÅDET

**Körkillar
i Sundsvall**

***Att höja rösten
och ta ton***

TEATERN ÄR HJÄRTAT
Möt kulturskolan i Sollentuna

**HÖGT
SÖKTRYCK
PÅ SÅNG**

**Musikhögskolan
i Malmö**

»På kulturskolan tränar sig både elever och deras publik att ge tid och utrymme för det som uttrycks.«

*Inger Carlonberg,
Kulturskolerådets ordförande*

Tid för tid

DET ÄR HÖG KONCENTRATION i bildsalen. Jag glider in, mest för att kolla om ljudet från den nya intilliggande konsertsalen stör. Det gör det inte och jag dröjer mig kvar en stund. De intressanta bilderna eleverna mejslar fram fångar min uppmärksamhet. »Vi visar när tiden uppstod, säger läraren. Typ för 14 miljarder år sen.« Jag överväger att problematisera begreppet tid, men avstår. Det kändes viktigare att prioritera tiden rätt och låta elevernas uttrycksfulla teckningar fritt få tala sitt ordlösa språk och berika mitt sinne. Jag smyger tyst tillbaka in i konserten där folkmassan tyst och koncentrerat ger sin tid och uppmärksamhet till de musicerande. På kulturskolan tränar sig både elever och deras publik att ge tid och utrymme för det som uttrycks. Konsten behöver tomma väggar, tysta rum, fria golvtytor och öppna sinnen för att det som uttrycks får komma till sin rätt. Det är en konst att ge konsten uppmärksamhet och den utövande det utrymme som behövs. Vår ständigt brusande tillvaro medger inte alltid det. Men det är häftigt när det sker.

I år är det valår och framöver kommer mycket att kännetecknas av tillspetsade bilder, provocerande uttalanden och trångt om tid för eftertänksamhet. På rikskonferensen i Stockholm blir det tillfälle att lyssna på vad våra politiker

vill med kulturskolan. I detta nummer finns också inspirerande läsning om människor som vill viktiga saker med kulturen.

Statens kulturråd har startat upp det aviserade Nationellt Kulturskolecentrum (NKC). Det innebär att vissa delar av det som Kulturskolerådet (f.d. SMOK) kämpat för i årtionden, nu faktiskt kommer till stånd! Kulturskolerådet går in i nya roller som att bevaka och följa upp hur NKC levererar och bidrar till ett ökat kulturutövande för alla barn. Beroende på hur regeringen i mars väljer att presentera den Nationella strategin, ser vi vilka områden som i framtiden behöver få ett ökat fokus. I samtal med alla våra medlemmar vill vi också fånga upp vilka ytterligare frågor vi behöver samla oss kring.

I DETTA NUMMER

- 8 **Körkillar i Sundsvall**
- 12 **Musikhögskolan i Malmö**
- 19 **Sollentuna Kulturskola**

Bagatell

musikprodukter

Nyhet

Super LED lampa

6-8 timmars batteritid

alternativt nätanslutning. (15st ledlampor)

Passar även till våra

Klavernotställ.

Garanti 10 år på
Flygel- och pianomedar

Passar till alla
pianon och flyglar.
Kullagrade dubbel-
hjul av hög kvalitet.

Medar flygel

Även för

Digitalpiano

Medar piano

"Stage" lättvikts Gradängar

Livstids Garanti på alla
teleskopnotställ & vagnar

Bagatell 1

Från
7 500 kr

En vagn
kommer lastad...
med världens mest sålda notställ

- Liten vagn + 12 notställ
 - Mellan vagn + 18 notställ
 - Stor vagn + 18 notställ
- Oslagbar kvalitet med livstids garanti.

Bagatell 2

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Världsledande
med bl.a. 85 %
av den ameri-
kanska marknaden och
75 % av den franska.
Inga skruvar - bara att
dra upp och ner.
Snygg design som
passar i alla miljöer.
Finns i olika modeller

Bagatell 3

KLAVERNOSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad,
böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

Bagatell 4

ORKESTER / KÖRSTOL

"Sitt rätt"

Akustik-skärmar

Flyttas mycket enkelt.

Bagatell 5

**TELESKOP
DIRIGENT REGAL**

Flaggskeppet
bland våra
dirigentnotställ.

Bagatell 6

PIANO PALLAR

BACH

AMADEUS

Något mindre och
smidigare än store-
bror, men absolut lika
stabil och solid.

LEV PÅ TEATER – BLI TEATERPEDAGOG

Vill du leda teaterarbete med barn, ungdomar eller vuxna?
Vill du undervisa i teater i kulturskolan?
Vill du arbeta med teater i projekt och i föreningsliv?
Då är **Teaterpedagogprogrammet**, 180 högskolepoäng utbildningen för dig!

Läs mer på: www.oru.se/teater
Information: Urban Tholén, 019-30 34 16, urban.tholen@oru.se
www.facebook.com/Teaterpedagogprogrammet

ANSÖK senast 16 april via
www.antagning.se

VÄLKOMMEN TILL BARNENS MUSIKBUTIK PÅ NÄTET!

BARNVISOR ■ RYTMINSTRUMENT
KLANGSPEL ■ BLÅSINSTRUMENT
STRÄNGINSTRUMENT ■ PRESENTARTIKLAR
TILLBEHÖR med mera

www.barnensmusikbutik.se

NOTHANTERING

Notskåpsystemet NOTMASKEN
förenklar arbetet för alla not-
bibliotekarier.

- Notskåp med utdragbar hylla med stoppkanter.
- Notsorterare
- Notmappar

Tel 0523-22517
Sparta System AB

Det finns mer på vår hemsida
www.spartasystem.se

Lär dig undervisa i ett
instrument, sång eller
röst och tal!

Sista datum för ansökan 16 april

STOCKHOLMS MUSIKPEDAGOGISKA INSTITUT
08-611 05 02 info@smi.se www.smi.se

Regional kulturskola

SAMTLIGA REGIONER som ingår i kultursamverkansmodellen har utarbetat regionala kulturplaner som med vägledning i de nationella målen för kulturpolitiken fastslår vilka målsättningar och områden som ska prioriteras regionalt. Kulturskolerådet har tittat på vilken roll kulturskoleverksamheten har i dessa planer och en rapport finns publicerad på Kulturskolerådets hemsida.

Rektorsutbildning

UNDER 2017 och 2018 har Karlstad universitet genomfört en första utbildningsomgång av chefer/rektorer för kulturskolan. Kursen har haft nöjda deltagare och nu öppnar universitetet för en ny omgång. Utbildningen startar i september 2018 och sista ansökningsdag är 27 april. Utbildningen sker på uppdrag av Rörsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO), Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) samt Kulturskolerådet.

Kulturskolan och psykisk ohälsa

KULTURAKADEMIN, som bedriver kulturskoleverksamhet i Storuman, har genomfört en kartläggning över situation kring psykisk ohälsa inom Kulturskolan i Västerbotten. Resultatet finns publicerat i en rapport och visar att många lärare möter barn med psykisk ohälsa samt på bristande rutiner.

Erfarenhetsutbyte kring barn på flykt

INOM RAMEN FÖR PROJEKTET Kulturskolan och barn på flykt görs under 2018 ett antal seminarier och erfarenhetsutbyten där metoder och arbetssätt synliggörs och diskuteras. Bland annat sker en konferens i Umeå den 29–30 oktober.

– Kulturskolorna gör ett betydelsefullt jobb med den här målgruppen och det är viktigt att erfarenheter delas, säger Camilla Freedman som är verksamhetschef på Umeå Musikskola.

ERIK DOMELLÖF

KULTURSKOLERÅDET har tidigare samlat in statistik från kulturskoleverksamheten. Nu har denna uppgift tagits över av Statens Kulturråd. Insamling av statistik för 2017 planeras ske under våren 2018 och rör liknande uppgifter som tidigare samlats in. Statistik och kunskap om kulturskolan är en av de uppgifter som *Kulturskolecentrum* skall arbeta med och som är placerat på Statens Kulturråd.

– I år gör vi en insamling som påminner om det som gjorts tidigare. Under året ska vi utvärdera och ta fram förslag på hur statistiken kan utvecklas och förbättras, säger

Jenny Löfström Ellverson på Statens Kulturråd.

I december 2017 fick Statens Kulturråd nya uppgifter av regeringen. Ett *kulturskolecentrum* skall etableras. Uppdraget är att samordna och stödja den kommunala kulturskolan. I uppdraget ingår att fördela statliga bidrag, ansvara för statistik, följa och sprida forskning samt identifiera utbildnings- och utvecklingsbehov.

Under 2018 fördelar Statens Kulturråd nya pengar till kulturskoleverksamhet. *Ansökningsperioden är den 5 april till 3 maj, 2018. Läs mer om bidragets prioriteringar och villkor på kulturradet.se.*

BOSE

Redo att leverera. Var som helst. När som helst.

Bose® Professional introducerar S1 Pro - ett kraftfullt, allt-i-ett, PA-system. Ställbart i flera positioner, beroende på ditt behov. S1 Pro kan användas som golvmonitor, förstärkare och som musiksysteem via trådlös Bluetooth® och är det senaste tillskottet i Bose Professionals portable produktgrupp. Se till att ha fanastiskt ljud, var som helst med nya S1 Pro system.

Läs mer på BOSE.COM/S1

Kontakta Johan Norgren, johan_norgren@bose.com, + 46 705- 209090, för mer information.

DET ÄR SÅ JAG SÄGER DET

*Bella J Tinghammar,
verksamhetschef på
Kulturskolan i Eslöv*

Utan egna initiativ haltar skolan

TONÅREN VAR JAG MED I FÄLTBIOLOGERNA, där vi organiserade läger, föredrag, undervisade och gav ut böcker. Vi var remissinstans till regering och ingen av oss var över 25 år. Sen började kampen för ett kulturhus i Lund ta allt mer av min tid. Innan jag var 20 var jag med och startade caféet på Kulturmejeriet, en betydande kulturinstitution än idag. I rörelsen kring Mejeriet blev många unga betrodda att skapa och organisera verksamheten. Det var en intensiv tid, så gymnasiet läste jag senare in på Svalövs folkhögskola. Där kände jag mig sedd för den jag var och fick möta fler som inte gått raka vägen till utbildning och jobb.

I dessa olika miljöer har jag fått frihet att ta ansvar för mig och omgivningen. Tillsammans med andra har jag varit del av något som blivit mycket större än jag själv. Helt grundläggande har varit en tro på att saker går att förändra, att problem går att lösa efter hand och att vi varit kapabla till det.

Dessa erfarenheter har haft stor betydelse när jag som vuxen landade i kulturskolans värld. Jag känner igen mig och tycker jag är fri. Det finns inga exakta ramar för vår skolform och vi är ansvarstagande problemlösare som tillsammans är kapabla till det mesta. Vi ska skapa en plats där vi värnar kulturen, ser våra elever var och en för dem de är och när fler som får möjlighet att uppleva kulturens kraft. Men inga av oss som arbetar i kulturskolan är lika och det finns ingen exakt mall för hur man ska fungera som förebild

»Utan var och en av oss och våra egna initiativ haltar skolan fram och blir aldrig så bra som den kan vara.«

och lärare. Vissa är engagerade i den ständiga pedagogikresan, andra är intresserade av att förverkliga stora projekt. Utan var och en av oss och våra egna initiativ haltar skolan fram och blir aldrig så bra som den kan vara.

Jag vill lyfta fram två exempel på lärare som utifrån sina ämnen hittat nya vägar att ge fler barn en kulturell upplevelse.

Magnus Ekwall och Catrin Hansson-Flink från Malmö kulturskola startade 2:ornas kör, ett arbetssätt med YouTube-klipp, klassrumsbesök och konserter. Detta läsår når Malmö kulturskola tretusen 2:or i staden. Idag är vi ungefär tio kulturskolor i Sverige som generöst fått ta del av Magnus och Catrins koncept och låter barn som inte är kulturskoleelever vara del av en stor körkultur.

MITT ANDRA EXEMPEL är från Göteborg, där bild- och formämneslaget vill skapa en barnkonstbienstal.

Frida Mälarborn Hoshibo och Karin Wästlund, konstpedagoger från Kulturskolan Askim-Frölunda-Högsbo, har skrivit en förstudie som ligger till grund för utvecklingen framåt. Frida, Karin och deras kollegor drömmer om något,

ser till att få mandat att undersöka det, kastar sig ut och drar fler med sig på vägen. På så sätt låter de både sina andra kulturskolekollegor och konstinstitutionerna i Göteborg se kulturskolans olika möjligheter.

Med medarbetare som är så här fria att initiera nya projekt och metoder skapar vi tillsammans en bredare kulturvärld för unga. Fler kommer att känna sig välkomna att vara med och engagera sig. Det ska bli spännande att se vad alla dessa nya ungdomar som hittar oss kommer att bidra med och i vilken riktning kulturskolevärlden kommer att utvecklas framöver!

KÖR-

På väg till första träffen med kören var det nervöst – men det som väntade där var gemenskap, roliga människor, massor av sång och energi. Joar, Efraim och Gustaf sjunger i Körkillers, i Sundsvalls kulturskola.

text & foto David Berjlund

KILLARNA

FRÅGAN OM VARFÖR man sjunger i kör är kanske lite dum. Eller i alla fall svår att besvara. Men ... är det roligt, helt enkelt?

– Jaaaa, säger Joar, fast lite dröjande, för ... »roligt«?

– Fantastiskt. Det är fantastiskt, säger Efraim. Mer så. Joar håller med, Gustaf också: sång är större än kul. Kanske »viktigt« rentav?

– Jo, faktiskt, säger Joar.

Snön har tystat Sundsvall, höga drivor däm-

par stadens ljud, men i den välvda hallen inne i Kulturskolans stenhus blir ljudet stort när Joar Söderqvist spelar *Proud Mary* på ett inte helt stämt piano. Han får snart sällskap av Efraim Melander Wiksten och Gustaf Westman. Folk passerar, de sjunger glatt alla tre.

På torsdagarna kommer de hit, alla tre från väster om stan, för att sjunga med *Körkillers*, en femton pojkar stark kör i Sundsvalls kulturskola. Efraim bor i Matfors, och går i sjuan där. Han tränar längdskidor, och spelar teater, och tiden räcker dessutom till fiolspel och sång. Joar går också i sjuan, tränar judo och spelar i rockband i kulturskolan. Han bor i Bergsåker, det är ganska nära stan, och nära Granloholm, där Gustaf bor.

– Ja, och jag går i sexan, spelar basket tre dagar i veckan och spelar cello i en orkester, *Flora stråk*, vilket är väldigt roligt, berättar Gustaf rappt.

– Och så sa min cellofröken att ... du sjunger ganska bra du. Borde titta på *Körkillers*! Så jag provade, och har älskat det sedan dess.

Alla tre började i kören i fyran. Joar minns första gången:

– Jag var skitnervös när jag var på väg hit. Jag trodde att det skulle vara jättemycket folk och att man skulle vara så mycket sämre än alla andra.

– Och så var det i stället en väldigt liten grupp, säger Efraim, och fortsätter:

– Jag var också nervös, för att jag inte skulle lära känna någon, men jag hittade Joar ganska snabbt, och Johan, som har flyttat till Nya Zeeland nu.

FÖRUT HETTE KÖRKILLERS *gosskören*. Att kulturskolan alls har killkörer är bland annat för att man ser att det gör att fler killar fortsätter sjunga – det handlar mycket om trygghet och förebilder, säger Maria Eriksson och Robin East som leder kören. En deltagare sa att i en killkör vågar man sjunga vadsomhelst. »*My heart will go on*, typ.«

Just när man ska sjunga är det kanske tryggast med killkören, säger Joar. Men det där med könsuppdelningen är ingen stor sak för de här tre killarna.

– Eh ... nä. Jag har alltid hängt mer med tjejer än med killar, säger Efraim.

I kväll är de en femtedels kör på plats. Det räcker rätt långt. Robin och Maria kommer in och leder några låtar, och sången ljuder stark och självklar.

→

Lite tryggare är det kanske att sjunga i en killkör, fast ... nä, någon stor roll spelar det inte. Gustaf Westman, Efraim Melander Wiksten och Joar Söderqvist.

**» Ni gav mig
komplimanger,
och jag kände att jag
utvecklades. Det blir
bara roligare och
roligare.«**

Det där är ju inte självklart. På musiken i skolan sjunger nästan ingen, säger Efraim

– De tycker att det är så pinsamt. Vi hade en vårshow och skulle sätta ihop ett nummer hela klassen, och det var kanske jag och fyra till som sjöng på riktigt. Resten stod och mumlade.

Att höja rösten och ta ton – det kan vara en tröskel att kliva över. Det finns någon känslighet där, en risk att man står lite för naken, liksom. I alla fall om man sjunger ensam, säger Gustaf, och berättar om en gång när han gick och sjöng med hörlurar på och märkte att folk hörde.

– Det var bara ... »åh, nej...«. Men när jag sjunger med andra är jag jättetrygg, jag behöver inte oroa mig för någonting, för alla gör misstag. Jag var så himla orolig i början, för att de skulle mobba mig för att jag sjöng dåligt. Men när jag kom in här såg jag hur fantastiska alla personer var och hur snälla de var mot mig, säger han, och vänder sig till Joar och Efraim:

– Ni gav mig komplimanger, och jag kände att jag utvecklades. Det blir bara roligare och roligare.

DET FINNS MINUS MED KÖREN. Någon uppsjungningsövning är lite dryg, tycker Gustaf, och någon

sång är lite tjugig, tycker Joar, men Maria och Robin får mer än godkänt: de kan mycket, de kan visa hur man ska göra för att utvecklas – »det kan handla om hållning och sånt« – och de är peppande.

Och i stort sett sjunger kören låtar som de här killarna gillar. *I'm still standing*, *Satellit* och *Himlen är oskyldigt blå* är rätt typiska exempel, det är rätt mycket poplåtar.

– Och så sjunger vi *Vi är blommor*, och ... vad heter den, den där som man sjunger *Imse vimsen spindel* till?

Efraim letar i minnet, Joar hinner före:

– *Pomp and Circumstance*.

I vår har kören planer på en turné – » ... om man nu kan kalla en endagstripp till Sundsvalls sjukhus för turné« säger Gustaf med ett snett leende. I vilket fall som helst väntar som vanligt

en vårkonsert – det är en av kulturskolans stora återkommande konserter, där Körkillsers sjunger tillsammans med andra. När de ska öva sin del helt separat kan det bli lite konstigt: en gång höll de på att skratta ihjäl sig åt både text och stämma på en sång de övade.

Fast sedan, när de sjöng låten ihop med andra ... »jättkraftfullt«, säger Joar.

– Och det är stort när man hållit på väldigt länge och övat för en speciell grej så där, det är kul när man når fram.

GUSTAF Fyller TRETTON i år, Efraim fjorton, och Joar har redan fyllt, och är nära målbrottet. »Låtarna blir allmänt för höga«, säger han. »Jag måste flytta upp.«

Till nästa kör, alltså, för det finns fler killkörar i kulturskolan. Sedan sjunger han gärna solo i bandet. Gustaf har idéer om att starta en sånggrupp och sjunga jazz. Och både Joar och Efraim tar enskilda sånglektioner. Där får man välja låtar själv, och för Efraim blir det en del opera.

– Det är jätteroligt, och coolt med de här ljusa tonerna. Man hittar en kraft som man kanske inte hittar i vanliga låtar, när man sjunger med popröst.

Ett tag till är det Körkillsers som gäller, och oavsett målbrott och vilka former det tar sig framöver: sången fortsätter. Energin man får av det vill ingen av dem vara utan. ■

uni POSCA VÅREN 2018

IB WAHLSTRÖM

BESTÄLL SKOLKATALOG!

ibwahlstrom.se

Hyr ditt blås hos oss!

Sveriges bästa hyresvillkor! Vi har blåsinstrument från 110:- i månaden. Vid köp dras upp till 12 månaders inbetald hyra av från priset. Läs mer på WWW.MUSICA-BLASEXPERTEN.SE

MUSICA
blåsexperten

Telefon: 0491 120 40
musica.blasexperten@swipnet.se

YAMAHA
The best you can get

MUSIKINSTRUMENT – NOTTAVLOR – NOTER till skolor och privatpersoner

Skolornas Musikvaruhus Sareco AB

Sareco®

Etablerad 1958

www.sareco.se info@sareco.se Tel 026-61 74 60

AKADEMIN FÖR KULTURSKOLOR

Akademien för kulturskolor vid Karlstads universitet är en paketering av uppdragsutbildningar för landets musik- och kulturskolor. Kurserna vänder sig till chefer och pedagoger.

Aktuella kurser öppna för anmälan inför hösten 2018:

- Dansdidaktik för kulturskolan 6-8 år, 7,5 hp
- Gruppundervisning för blåsinstrument
- att starta en nybörjargrupp, 7,5 hp
- Gruppundervisning för piano
- Rektorsutbildning - för skolledare på kulturskola, 30 hp

Anmäl dig här

AKADEMIN FÖR KULTURSKOLOR
KARLSTADS UNIVERSITET

KAU.SE/UPPDRAGSUTBILDNING

Uppdrags AB
PROFESSIONAL SERVICES

Studenter från musiklärar-
utbildningen musicerar.

FÖLJ MED TILL MUSIKHÖGSKOLAN I MALMÖ

Hur fungerar musiklärarutbildningen på Musikhögskolan i Malmö? Kulturskolan magasin har besökt det skånska lärosätet.

text Maria Ille André

foto Maria Ille André & Leif Johansson

I EN GUL TEGELBYGGNAD i Malmö ligger landets sydligaste musikhögskola. Sedan 1982 har den legat här invid läraryrshögskolan med inte mindre än tre konsertsalar.

Den har varit musikhögskola sedan 1971. Sex år senare kom den att tillhöra Lunds universitet i samband med högskolereformen, men redan 1907 fanns föregångaren, Malmö Musik-konservatorium.

Här kan man studera och bli musiker, kyrkomusiker, kompositör, forskare eller lärare. Läser man på ämneslärarutbildningen, kan man antingen läsa musik och ett annat ämne eller musik och ännu mer musik. Detta är nytt från 2011.

– Man kan verkligen fördjupa sig och har mycket tid att djupstudera. Det finns ett antal paket att välja mellan.

Det är lite unikt, säger Lars Andersson, som är utbildningschef.

Utbildningen heter ämneslärarutbildning i musik, instrumental och ensemble (IE). Efter de två första åren på den femåriga utbildningen har man möjlighet att profilera sig. Den som vill undervisa på kulturskola bör välja fördjupning inom sitt instrument eller att bredda sig till exempel genremässigt. Man kan också välja att göra sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU, det som tidigare var praktik) extra mycket i kulturskolan.

– Många studenter idag väljer bredden. De inser vilken möjlighet de har att bli anställningsbara i både grundskolan, gymnasiet och kulturskolan, säger Carina Gustin, biträdande utbildningsledare och VFU-ledare.

ELEVERNA HAR LÅNGA perioder av VFU under alla terminer utom den femte, sjätte och sjunde. Den allra sista terminen får de önska var de vill förlägga sin VFU. Enligt Carina Gustin är denna period särskilt uppskattad. Studenterna har möjlighet att vistas var de vill i världen eller att vara på till exem- ➔

Fler uttrycksformer och lärare i anpassade lokaler

Borås Kulturskola blir Framtidens Kulturskola!

HÖSTEN 2018 flyttar Borås Kulturskola till Simonsland och 4 428 nyrenoverade kvadratmeter. I de nya lokalerna som tidigare varit centrum för textilproduktion blir man granne med Textile Fashion Center och Navet Science Center. När Kulturskolan flyttar in ges möjligheten att vidga utbudet med nya ämnen, och samla verksamheten under ett och samma tak. Musikproduktion, film, foto, keramik och glas är bara några exempel på de nya möjligheter som tar plats i det nya huset!

Glädjande nog, har Borås Kulturskola nu möjlighet att anställa fler engagerade och inspirerande lärare till ett flertal ämnen i det nya huset.

Lediga tjänster

- >> Bild- och formlärare
- >> Bildlärare med digital inriktning/film/foto
- >> Piano- och sånglärare
- >> Musikproduktions- och slagverkslärare
- >> Klarinett- och saxofonlärare
- >> Stråklärare med inriktning fiol
- >> Gitarrlärare
- >> Danslärare med inriktning street
- >> Teater- och musikallärare

Välkommen med din ansökan senast 9 april
Mer information och ansökan boras.se/ledigajobb

Borås
Kulturskola

 BORÅS STAD

Musikhögskolans symfoniorkester.

pel en folkhögskola eller någon specialskola på valfri plats i Sverige.

– Våra studenter får verkligen träning i att hantera stora grupper. Den kompetensen behöver man även när man jobbar i kulturskolan och till exempel ska driva projekt, säger Carina Gustin.

– Kulturskolan är en jätteviktig skolform. Vi har uppdraget att utbilda lärare även för grundskolan och gymnasiet. Då blir man också bra för kulturskolan. Vi får otroligt starka pedagoger, säger Lars Andersson.

ENLIGT CARINA GUSTIN är Malmö den musikhögskola som har flest studenter på ämneslärarutbildningen. Förra året blev 35 studenter antagna till Mal-

mö. 99 stycken gjorde proven här, men en del sökanden kan ha gjort de för landet gemensamma proven på något annat ställe. 38% av de sökande blev underkända.

2016 tog man in 34 studenter och 120 sökte till och gjorde proven i Malmö. 2015 var ett sämre år. Då antogs 25 stycken och 116 gjorde sina an-

För Carina Gustin och Lars Andersson är det viktigt att ämneslärarutbildningen i musik kan erbjuda både bredd och djup.

tagningsprov här.

Det högsta söktrycket har sång, och det är också flest sångare som blir antagna. Musikhögskolan i Malmö har en ny inriktning med genrefri sång. Några få studenter väljer att läsa musik och ett annat ämne som historia, engelska, matematik eller svenska två.

I Skåne finns ett nätverk för musik- och kulturskolor, där dessa skolors chefer och samordnare är med.

– Jag tycker att det är fantastiskt att kulturskolecheferna träffas ett antal gånger om året. Ett nätverk behövs för att utvecklas och föra dialog, säger Carina Gustin.

Hon träffar regelbundet fyra av de cheferna i en mindre grupp och utbyter tankar ➔

och idéer. Idéerna går vidare till det stora nätverket. Under höstlovsveckan ordnade Musikhögskolan i Malmö fortbildningsdagar för kulturskolelärare.

– Det handlar om att ge information om hur vår utbildning ser ut. Vi tar gärna emot idéer och tankar. Till exempel tyckte en del chefer att det är viktigt att ha metodik i gruppundervisning på sitt huvudinstrument, säger Carina Gustin.

Man har också haft andra samarbeten som brassfestival, stråkpedagogdagar och Dubbelt av dubbelt för fagottister och oboister, där elever och lärare från kulturskolor möter studenter och lärare på musikhögskolan.

MUSIKHÖGSKOLAN i Malmö har lämnat in en intresseanmälan till regeringens satsning på fler lärare till kulturskolan.

– Vi står inför stora utmaningar att återbesätta kulturskolelärartjänster när många går i pension om fem till tio år. Det blir en ny satsning med en ny typ av kulturskolepedagoger. Det kan komma fram spännande kombinationer med musik och till exempel cirkus, film och dans. Det skulle vara bra att redan under utbildningen jobba tillsammans, säger Lars Andersson.

Han pratar också om nya medier och ny musikproduktion.

– Det finns ett stort intresse att skapa, skriva och producera

musik. Vi behöver genreöverskridande pedagoger, men jag skulle också vilja se mer spetsutbildning som ett komplement i kulturskolan.

Lars Andersson och Carina Gustin är överens om att förändringarna vindar blåser över både kulturskolan och musikhögskolan.

– Jag tror att det blir fler elevdrivna projekt på kulturskolan framöver. Kulturskolerådets projekt Om vi fick bestämma, är ett bra exempel på vikten av att arbeta med elevernas önskemål, säger Lars Andersson.

– Elevinflytande är viktigt. Är eleverna mer involverade, stannar de kvar, säger Carina Gustin. ■

Kammarmusik med elever från Musikhögskolan i Malmö.

– Jag tyckte hon var jättebra, säger Lara Risk, tolv år om läraren Cristina Monticoli. I vanliga fall spelar Lara Risk oboe på kulturskolan. Hon deltar här i en masterclass i eventet *Dubbelt av dubbelt*, ett samarbete mellan kulturskolor och musikhögskolan.

polstjärnepriset

Vänersborg

2019

Dags att söka till Polstjärnepriset

Tävlingen senast 1 juni 2018.

Kursen senast 27 augusti 2018.

Läs mer på vanersborg.se/polstjarnepriset

berwaldhallen
sverigesradio

Vänersborgs kommun

B A N G E N

Jazz

COLLECTIVE

2018

Jazzkurs i Sandviken
för dig mellan
13 och 19 år

Kursavgift 500 kr! Sista ansökningsdag 20/5

Kurslärare: Martina Almgren, Göran Berencreutz, Lisa Björänge,
Torbjörn Gulz, Elin Larsson, Thomas Markusson

Göranssonska
Stiftelserna

Sandvikens Kommun

Info och ansökan: www.bangen.se

Kurser för stråk- och blåstalanger 10-18 år - www.vanersborg.se/musikakademi

berwaldhallen
sverigeSRadio

Recorder+

Den nya Recorder+ med klaffar gör spelandet och undervisningen roligare och mer givande!

"To enable kids from all walks of life to experience the power of making music"

Nytänk!

Recorder+ kan spelas kromatiskt som en vanlig sopranblockflöjt, men tack vare små silikonklaffar är det inga problem för nybörjaren att spela ända ner till låga C.

- ▶ Silikonklaffar - Mindre pip och gnäll
- ▶ Mjuk behaglig ton
- ▶ Snabbare inlärning
- ▶ Justerbart tumstöd
- ▶ Kan diskas i maskin
- ▶ Roliga färger

Beställ ett provex.

Första leveranserna av Recorder+ kommer till Sverige i april. Priset kommer att ligga på 195 kr inkl. moms.

Förbeställ en Recorder+ och få 50% rabatt (max 1st per musikskola).

Du lägger din beställning på www.windcorp.se och anger rabattkoden **NUVORECO** så får du ditt provexemplar när första leveransen kommer till Sverige.

Noter & appar

Nuvo lägger stor vikt vid pedagogiken och musikglädjen. Därför har man utvecklat en plattform där du kan ladda ner noter och arrangemang.

Eleverna kan ladda ner play-a-long appen WindStars och spela sin stämma hemma. www.nuvo.windstars.com

| STOCKHOLM | GÖTEBORG | MALMÖ | WWW.WINDCORP.SE

KULTUREN ÄR HUVUDSAKEN

LANDET RUNT

Hjärtat i Kulturskolan i
Sollentuna är den lilla teatern

– här finns utrymme för produktionerna som är en del av verksamhetens växling, mellan undervisning och redovisning, produktion och lärande. Kunskapsmålen är viktiga, och chefen Thomas Näslund vill att kulturskolan ska vara hela kommunens kulturcentrum
– så nu har man KulturbioGRAF med operavisningar.

text & foto David Berjlund

Tjejerna i fiolgruppen börjar spela på en gång, läraren Karin Olsson får haka på.

KULTURSKOLAN I SOLLENTUNA är ny. Eller ... den har långa musiskolerötter, och har hetat kulturskola sedan tidigt 2000-tal, men hösten 2015 flyttade den till nya lokaler.

– Och här har vi i princip byggt upp en kulturskola från grunden, en organisation som ska fungera i de här lokalerna, säger Thomas Näslund.

Lokalerna är betydligt större än förr. Lagom stora, säger Thomas, 1500 kvadratmeter matchar skolans 1750 elevplatser, med lite högre personalbudget skulle resurserna överhuvudtaget vara väl anpassade till den fart det är i verksamheten.

Han visar undervisnings-salar med namn som *Haydn* och *Jaco*, och inomhustorget där föräldrar väntar heter *Teds torg*, efter Sollentunasonen Gärdestad. Bildsalar, elcembalos, rum för musikproduktion och planerad textilverksamhet.

Och så teatern. Thomas öppnar dörren, därinne är det tyst.

– Det här har blivit hjärtat i skolan. Den har 55 platser, och den ska vara liten, då har man alltid kontakt. Här kan du se elevföreställningar, rockspelningar, teatergästspel och live-sänd operabio från Metropolitán, berättar han.

TILL OPERABION kommer inte främst barnen, och det finns en poäng med det. Kulturskolan ska vara ett kulturcentrum, också bortom undervisning och målgrupper.

– Om jag fick bestämma skulle kulturskoleläraren vara som den gamla stadspiparen, undervisa på halvtid och utöva kultur på halvtid. Vi ska rymma så många sidor av kulturen som möjligt!

Med den ambitionen syns förstås Kulturskolan i Sollentuna. Man ger dansshower i

»Om jag fick bestämma skulle kulturskoleläraren vara som den gamla stadspiparen, undervisa på halvtid och utöva kultur på halvtid.«

THOMAS NÄSLUND

Sollentuna kulturskola

- Sollentuna kommun ligger norr om Stockholm och har cirka 70 000 invånare.
- 1750 elevplatser. I åldern 7-15 år når man 18 %, men man riktar sig till alla mellan 4 och 21. Drygt 60% är tjejer. »Sett till förvaltningen kan man se det som att vi väger upp för alla killar inom idrotten«, kommenterar Thomas Näslund.
- Ämnen: Bild och form, dans (dansmix, showdans, streetdance), Barnens musikvärld (musik, lek och sång), teater & drama, akrobatik, musikal, pop/funk/rock, musikproduktion, blåsinstrument, gitarr & bas, piano, stråkinstrument, slagverk, sång, musikteori & fördjupning, samt dansgrupp och enskild sång för unga med funktionsnedsättning. Störst område: musik (piano vanligast). 360 danselever.
- Ingen kö – lediga platser läggs ut så att den som först anmäler sig får platsen.
- Både enskild och gruppundervisning. Inom musiken spelar alla ihop med andra, en del i stadiga ensembler och orkestrar, alla under de brytveckor då vanlig undervisning ersätts av projektorkestrar och -grupper.
- Undervisning på fritid (utom uppdragsundervisning som skolorna köper).
- Regelbundna produktioner och uppspel ges bl a i kulturskolans teater och orkestarsal, i skolaulor och kyrkor.
- Fritids- och kulturnämnden ger uppdraget och budgeten, med intäktskrav.
- Sammanlagt arbetar 28 lärare på 22 tjänster + kulturskolechef och biträdande kulturskolechef.

gymnasieaulan och gästar äldreboenden och kyrkor, och vid det stora, årliga nationaldagsfirandet på Edsviks slott spelar skolans symfoniorkester, med ett femtiotal amatörmusiker från tonåren och uppåt.

Sådana produktioner är vik-

tiga i sig, och är dessutom moment som, för alla elever, samspelar med lärandet under vanliga lektioner. Man behöver nöta, och nöta, och nöta – och visa vad man kan.

– Då vill man ju kunna, och då övar man. Så enkelt är det. Och det ger självförtroende.

En hel del lektioner är enskilda, men alla jobbar ändå också i grupp, för någon vecka

»Teatern har blivit hjärtat i skolan.« Thomas Näslund är en stolt kulturskolechef. I bakgrunden Timothy Pilotti, akrobatiklärare.

per termin bryts den vanliga rutinen, och så möts eleverna i homogena grupper, där man tillsammans övar på något. Det betyder också att lärarna planerat ett innehåll som är gemensamt, och i grunden är den styrningen bra, menar Thomas, lärarna kan ju se vad en elev behöver, för sin utveckling.

– Sedan gäller det ju att kombinera elevens lustval med detta. Det är knepet.

OCH LUSTEN FINNS. I stora Stenhammarsalen, till exempel. Den kan rymma hela symfoniorkestern, men nu får fem lågstadieelever just hjälp med fiolstråkarna av sin lärare Karin Olsson – »ser du att den ser

ut lite som en pilbåge?« säger hon, och justerar. Jag frågar en av tjejerna varför hon spelar fiol. »För att det är världens svåraste instrument!« Och så börjar de spela, innan Karin är färdig. Hon hakar på, och tillsammans gör de musik, precis så fint som man inte tror att det kan vara med nybörjarfiol.

– Den där låten kunde ni utantill, märker ni vad bra det är! Om två veckor är det orkestervecka, så vi har mycket att göra idag, säger Karin.

Hon går igenom en ny låt, pekar på noterna på projektorduken, och så sjunger de tonernas namn – »h, h, ciss, d ...«.

Dans- och gympasalen är lite mindre, och varmare. Terminens andra träff för en →

Akrobatikkursen i Sollentuna kulturskola är ny. Läraren Timothy Pilotti demonstrerar ett hopp.

Uppvärmning på akrobatikkursen.
»Kör på!«

grupp akrobatikelever börjar en minut efter utsatt tid, med uppvärmning. Läraren Timothy Pilotti ropar: »Höga hopp! Kör på!«. Hur högt kan en 8-åring hoppa? Det är olika, det viktiga är att man satsar, och idén här är tydlig: full fart och raka rör. Timothy visar: håll kvar handen i mattan under hela hjulningen. Sedan finns han där med fysiskt stöd, höga förväntningar och glimten i ögat. Kullerbytta med svåra hopp som avslutning är svårt. Blev det fel? »Kör igen!«

SOM PÅ MÅNGA håll funderar man här på hur man ska nå fler, bredare. Hemmasittande unga, till exempel, unga med funktionsvariationer, och områdena längst söder- och norr-ut, där kulturskolan har sämre täckning. Thomas Näslund nämner deras avgifter som en

»Fast det är nog inte ekonomin som styr mest, utan hur föräldrar reflekterar om kulturen.«

THOMAS NÄSLUND

faktor, de är ganska höga.

– Fast det är nog inte ekonomin som styr mest, utan hur föräldrar reflekterar om kulturen. Där skulle projektet *Mer för fler* kunna vara ett verktyg för oss att få ett socioekonomiskt perspektiv,

bjuda in familjer och prata om hur man värderar kulturträning.

Samtidigt ser han, i skolans namnlistor och lokaler, att det är

gott om familjer som är nya i Sverige. Och visst – det är riktigt viktigt att nå ut brett med erbjudandet. Men sedan är uppdraget att arbeta med dem som kommer.

– Jag utgår från en skrift som kom 1976, *Den kommunala musikskolan*, den är bra. Där är huvudsaken att eleverna efter förmåga och lust ska bli skickliga utövare, lära sig ämnets tradition och samverka med andra elever.

Social utjämning, glädjen i kulturen, kamratskapet, att kulturutövande kan ge en vägar in i samhället – allt det är jättebra, men det är sidoeffekter, menar Thomas. Blandar man ihop huvud- och bisak tappar man bort sin roll, och gör jobbet sämre.

HAN TALAR OM borttappade kunskapsmål, och problematiserar kulturskolans ökade fokus på socialt engagemang, ett fokus som drivs av aktörer som Statens Kulturråd och Sveriges kommuner och landsting. Och kulturskoleutredningen ... den försökte laga något som inte är trasigt, tycker Thomas. Det är ju kulturen i sig som är målet, och kunskapen är uppdraget.

– Som kulturskoleledare ska jag vara mån om att musikeleverna kan musik, att de kan spela Jimi Hendrix och Bach. Att ha sin historia nära ser jag som viktigt ur ett medborgarperspektiv. ■

STUDY ALONG

**Snart
kommer
appen!**

Det enda verksamhetssystem ni behöver

En helhetslösning som tar hand om alla de digitala behov ni som kultur- eller musikskola har. Ersätter alla IT-system ni idag nyttjar oavsett om du är elev, målsman, pedagog, admin, chef eller invånare i kommunen.

Kurskatalog

- Webbanmälan med tydlig överblick över utbudet
- Boka och betala direkt (kort/faktura)
- Tillgängliggör kultur- eller musikskolan

Adminverktyg

- Schema
- Närvarohantering
- Elevlista
- Kursadministration

Lärplattform

- iRum© - digitala klassrum
- Kommunera med elever, målsmän och kollegor
- Ladda upp, förvara och dela material
- Lagligt och reklamfritt

Undervisningsmaterial

- Tusentals videolektioner skapat av pedagoger, musiker och artister
- Pedagogisk mediaspelare
- Nya videolektioner varje vecka

Ingen installation eller nedladdning, inga förvaltnings- eller utvecklingskostnader, fri uppdatering - allt tillgängligt via ett enda login.

SÅNG
GENREFRI

ARR/KOMP

SINGER-SONG
WRITER

JAZZ

INSTRUMENTAL & ENSEMBLELÄRARE

MUSIKHÖGSKOLAN I MALMÖ

POP/ROCK

FOLK &
VÄRLDSMUSIK

RYTMIK

KLASSISK

BLANDADE
GENRER

KÖR